

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๑๒๓ / ๒๕๕๘

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาของคณะกรรมการ
กถันกรองเรื่องร้องเรียนในคณะกรรมการสิทธิการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร

ผู้อุทธรณ์ : ร้อยตำรวจเอก
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึง
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรร้องขอข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๒ รายการ ดังนี้

๑. ผลการพิจารณาดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสิทธิการการตำรวจ
สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมในการดำเนินการทางวินัยต่อผู้อุทธรณ์

๒. หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติถึงประธานคณะกรรมการสิทธิการการตำรวจ สภาผู้แทน
ราษฎร ที่ยอมรับความบกพร่องในการดำเนินการทางวินัยต่อผู้อุทธรณ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือที่ สผ ๐๐๐๓/๖๐๒๑ ลงวันที่ ๑
กรกฎาคม ๒๕๕๘ ถึงผู้อุทธรณ์ว่า ประธานคณะกรรมการกถันกรองเรื่องร้องเรียนในคณะกรรมการ
การตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร (พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์) ไม่อนุญาตให้ข้อมูล เนื่องจากข้อมูล
ดังกล่าวมีเนื้อหาที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคลอื่น สำหรับหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติถึงประธาน
คณะกรรมการสิทธิการการตำรวจขอให้ผู้อุทธรณ์ติดต่อขอรับเอกสารที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้โดยตรง

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน
และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎร คำชี้แจงของนางอุมาสิวี สอาดเยี่ยม รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
แล้วได้ความว่า เมื่อครั้งผู้อุทธรณ์รับราชการประจำสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหา

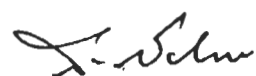
ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรมตำรวจจึงดำเนินการทางวินัยต่อผู้อุทธรณ์ โดยมีคำสั่งที่ ๕๐๘/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ผู้อุทธรณ์ ต่อมาผู้อุทธรณ์เห็นว่า กรมตำรวจ (เดิม) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการสอบสวนทางวินัยผู้อุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้อุทธรณ์จึงฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๕๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง และผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๕ ร้องเรียนขอความเป็นธรรมถึงประธานคณะกรรมการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร ผู้อุทธรณ์ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน ในคณะกรรมการการตำรวจฯ ซึ่งมีพลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ เป็นประธาน จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ผู้อุทธรณ์อ้างว่า ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้ส่งตัวแทนมาเข้าร่วมประชุมชี้แจง เพราะสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการการตำรวจฯ สภาผู้แทนราษฎร ขอมรับการบกร่องในการดำเนินการทางวินัยผู้อุทธรณ์ ดังนั้น คณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนในคณะกรรมการการตำรวจฯ จึงไม่มีความจำเป็นต้องทำการสอบสวนหาข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวอีกต่อไป ทำให้การสอบสวนข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมของผู้อุทธรณ์เสร็จสิ้นลง แต่คณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนในคณะกรรมการการตำรวจฯ ไม่ได้แจ้งผลการตรวจสอบหรือสอบสวนข้อเท็จจริงให้ผู้อุทธรณ์ทราบ ผู้อุทธรณ์จึงร้องขอข้อมูลข่าวสารทั้ง ๒ รายการดังกล่าวเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการจัดทำคำแถลงการณ์ยื่นต่อศาลปกครองกลาง เนื่องจากเป็นหลักฐานสำคัญในการพิสูจน์ว่ากรมตำรวจ (เดิม) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการทางวินัยผู้อุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรชี้แจงว่า ผลการพิจารณาคำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการการตำรวจฯ เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของผู้อุทธรณ์ ปรากฏอยู่ในบันทึกการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนในคณะกรรมการการตำรวจฯ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้สอบถามไปยังคณะกรรมการการตำรวจฯ แล้วปรากฏว่า คณะกรรมการการตำรวจฯ มีมติให้เปิดเผยบันทึกการประชุมดังกล่าว ส่วนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีถึงประธานคณะกรรมการการตำรวจฯ ตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอรายการที่ ๒ นั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ตรวจสอบจากสารบบงานสารบรรณของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารดังกล่าว

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย คณะกรรมการฯ ได้เรียกนางอุมาสีว์ สอาดเอี่ยม รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาชี้แจงเพิ่มเติม ซึ่งนางอุมาสีว์

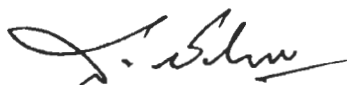
สอาดเอี่ยม ซึ่งแจ้งสรุปได้ความว่า รายงานการประชุมคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรจะมี ๒ ส่วน คือ รายงานที่ถอดจากการจดชวเลขและบันทึกสรุปการประชุม แต่ตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการเปิดเผยรายงานการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๔ วรรคสอง กำหนดว่า “รายงานการประชุมหมายถึงบันทึกการประชุมของคณะกรรมการสามัญประจำสภาและคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึงบันทึกการประชุมของคณะอนุกรรมการซึ่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการสามัญ หรือคณะกรรมการวิสามัญด้วย” ซึ่งบันทึกการประชุมเป็นบันทึกสรุปจากรายงานการประชุมที่ถอดจากการจดชวเลข ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะมีเก็บไว้ทั้ง ๒ ส่วน ดังนั้น เมื่อมีผู้มาขอรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงให้ได้เฉพาะบันทึกการประชุมเท่านั้น และคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนในคณะกรรมการการตำรวจฯ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ มีมติเป็นหลักกรว่าไม่ให้เปิดเผยบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการฯ แก่ผู้ใด เนื่องจากคณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจสอบสวนสืบหาข้อเท็จจริงซึ่งไม่อาจทราบว่ามีผู้ชี้แจงได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามความเป็นจริงหรือไม่ ถ้าเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลภายนอกได้ และบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ที่พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวถึงบุคคลต่าง ๆ ซึ่งถ้าเปิดเผยจะทำให้บุคคลดังกล่าวเสียหายได้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงเห็นควรปฏิบัติตามมติคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าวที่มีให้เปิดเผยบันทึกการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ สำหรับหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติถึงประธานคณะกรรมการการตำรวจฯ ตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอนั้น จากการตรวจสอบไม่ปรากฏว่ามีเอกสารดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องนี้มีประเด็นต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการเปิดเผยรายงานการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๔ วรรคสอง ที่กำหนดว่า “รายงานการประชุม หมายถึง บันทึกการประชุมฯ” ขอบด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติว่า “ข้อมูลข่าวสาร หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผิง แผ่นที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้” และ “ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน” ดังนั้น รายงานการประชุมของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ที่ถอดจากการจดชวเลข หรือบันทึกการประชุมฯ ซึ่งสรุปจากรายงานการประชุมฯ ดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐ การเขียนระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการเปิดเผยรายงานการประชุมคณะกรรมการ
พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๔ วรรคสอง โดยกำหนดให้ “รายงานการประชุม หมายถึง บันทึกการประชุม” เท่า
นั้น จึงเท่ากับว่าเป็นการกันข้อมูลข่าวสารส่วนหนึ่งที่อยู่ในความหมายของกฎหมายออกไปจากการที่จะ
ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ อันเป็นการออกกระเบียบบายกเว้นกฎหมาย
ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวจึงขัดและไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐ และมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า มติคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนใน
คณะกรรมการการตำรวจ ที่มีให้เปิดเผยบันทึกการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ ชอบด้วย
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ เห็นว่า มติคณะอนุกรรมการฯ ดัง
กล่าวมีลักษณะเป็นการวางหลักเกณฑ์ทั่วไปนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อ
มูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ไม่มีอำนาจที่จะกำหนดได้ มติดังกล่าว
จึงขัดและไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่นกัน ทั้งนี้ คณะอนุ
กรรมการฯ จะต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาการเปิดเผยรายงานการประชุมให้เป็นตามบทบัญญัติ
ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกรณีๆ ไป ว่า เป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผย
ได้หรือไม่ อย่างไร สำหรับข้อมูลข่าวสารที่ผู้ותרณ์ร้องขอรายการที่ ๑ เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
กับผู้ותרณ์ ผู้ותרณ์ประสงค์จะนำไปใช้เป็นหลักฐานในการปกป้องสิทธิของตนเอง และคำให้การของ
ผู้มาชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนในคณะกรรมการการตำรวจ ก็ไม่ปรากฏว่า
จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นที่ไม่เกี่ยวกับ
การพิจารณาเรื่องของผู้ותרณ์ ผู้ותרณ์ให้ปกปิดไว้ สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งว่า ไม่มีอยู่ในความครอบครอง จึงไม่มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าจะ
เปิดเผยให้ผู้ותרณ์ทราบได้หรือไม่

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน
และการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีมติให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่
ผู้ותרณ์ร้องขอรายการที่ ๑ พร้อมทั้งสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้ותרณ์ เว้นแต่ข้อความ
ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับผู้ותרณ์ให้ปกปิดไว้

(นายสมยศ เชื้อไทย)

หัวหน้าคณะที่ ๓

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์)

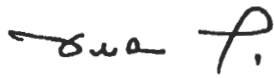
กรรมการ

(นายอิกหาญ โทมรัตักดี)

กรรมการ

(นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

(นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์)